

FFORWM CYLLIDEB YSGOLION

02.12.2024

Yn bresennol:

Aelodau Cabinet: Y Cynghorydd Paul Rowlinson (Cyllid)

Penaethiaid Ysgolion:

Uwchradd: Aled Williams (Ysgol Ardudwy)

Cynradd: Richard Derwyn Jones (Ysgol Chwilog) (Cadeirydd)
Gwion Owens (Ffederasiwn Cefn Coch a Thalsarnau)
Nia Puw (Ysgol Llanrug)
Alan Wynn Jones (Ysgol Cymerau)
Eleri Morgan Davies (Ysgol y Gorlan)
Kyle Jones (Ysgol yr Hendre)

Llywodraethwyr: Cynghorydd Ioan Thomas (Ysgol y Gelli ac Ysgol Syr Hugh Owen)
Carys Meleri Fowles (Ysgol Penybryn ac Ysgol Tywyn)
Cynghorydd Gwynfor Owen (Ysgol Hafod Lon)
Cynghorydd Gwilym Jones (Ysgol Borthygest)

Ysgolion Eglwys: Joanna Thomas (Ysgol y Faenol)

Ysgolion Arbennig:

Esgobaeth:

Undebau Athrawon: Clive Thomas (Ysgol Syr Hugh Owen)

Sylwedydd: Gwern ap Rhisiart (Pennaeth yr Adran Addysg)
Debbie Anne Williams Jones (Pennaeth Cynorthwyol: Gwasanaethau Corfforaethol)
Kathy Bell (Cyfrifydd Grŵp Ysgolion)
Ffion Edwards Ellis (Pennaeth Cynorthwyol: Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad)

Swyddogion: Rhodri Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:

- Dafydd Gibbard (Prif Weithredwr)
- Dewi Morgan (Pennaeth Cyllid)
- Donna Roberts (Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig)
- Robert Townsend (Cynrychiolydd yr Esgobaeth)
- David Healey (Cynghorydd Ysgolion Uwchradd)
- Eifion Roberts (Llywodraethwyr: Meirionnydd)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Fforwm a gynhaliwyd ar 30 Medi, 2024 fel rhai cywir.

5. MATERION YN CODI O'R COFNODION

Dim i'w nodi.

6. AELODAETH Y FFORWM

Diweddarwyd yr Aelodau ar benodiadau newydd i'r Fforwm. Croesawyd Mr Kyle Jones (Ysgol yr Hendre) i'w gyfarfod cyntaf o'r Fforwm fel cynrychiolydd ysgolion cynradd. Nodwyd hefyd bod Mr Robert Townsend wedi cadarnhau y byddai'n cynrychioli'r Esgobaeth ar y Fforwm i'r dyfodol.

7. BALANSAU YSGOLION: BLWYDDYN GYLLIDOL 2023/24

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyfrifydd Grŵp Ysgolion.

Eglurwyd bod yr adroddiad yn rhannu gwybodaeth am ganrannau balansau ysgolion unigol ar 31 Mawrth 2024, ynghyd â gwerth y balansau fel canran o ddyraniad terfynol y cyllidebau ysgolion ar gyfer y flwyddyn ariannol 2023/24.

Cadarnhawyd bod cyfanswm o falensau o £8.5m gan yr ysgolion oedd yn cael eu defnyddio o 1 Ebrill 2024 ymlaen ar gyfer gosod cyllideb ar gyfer 2024/25. Nodwyd bod gwerth oddeutu hanner cyfanswm y balansau wedi cael eu clustnodi ar gyfer gosod cyllidebau eleni. Ystyriwyd y bydd cyfanswm y balansau yn dra gwahanol erbyn diwedd y flwyddyn ariannol hon oherwydd sefyllfa ariannol bresennol y Cyngor.

Materion yn codi o'r drafodaeth:

Diolchwyd am y wybodaeth gan ofyn faint o'r balansau sydd wedi cael eu defnyddio er mwyn cydbwysu cyllideb y flwyddyn ariannol ddilynol, er mwyn canfod faint o arian sydd yn weddill er defnydd yr ysgolion. Mewn ymateb i'r sylwadau, cadarnhaodd y Cyfrifydd Grŵp bod balansau ysgolion wedi bod yn uchel iawn yn dilyn y pandemig oherwydd grantiau a ddaeth i law yn dilyn Covid-19. Eglurwyd bod yr arian grant hwnnw yn cael ei ddefnyddio bellach a bod lefelau balansau yn gostwng i fod yn gyffelyb i'r lefelau cyn y pandemig.

PENDERFYNWYD:

Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau a gyflwynwyd yn ystod y drafodaeth.

8. CYLLIDEB ADDYSG A DYRANIADAU YSGOLION

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyfrifydd Grŵp Ysgolion.

Eglurwyd bod yr adroddiad hwn wedi cael ei gyflwyno i'r Fforwm er gwybodaeth. Nodwyd bod y gyllideb Addysg ar gyfer 2024/25 oddeutu £118m gydag oddeutu £97m wedi cael ei ddyrannu i'r ysgolion yng Ngwynedd.

Cyflwynwyd data ar sut mae'r gyllideb yn cael ei ddyrannu rhwng yr ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig. Nodwyd mai niferoedd plant sydd mewn addysg yn y sectorau hynny yw'r gyrrwr mwyaf am sut mae'r arian yn cael ei ddyrannu. Manylwyd bodd oddeutu £6m wedi ei ddyrannu i ysgolion arbennig, £45m i ysgolion cynradd a £42m i ysgolion uwchradd (cyfnod allweddol 3 a 4). Eglurwyd bodd oddeutu £4m yn cael ei ddyrannu i ysgolion uwchradd sydd â chweched dosbarth ar eu safleoedd (6 ysgol uwchradd yn Arfon ac Ysgol Godre'r Berwyn, Meirionnydd).

Materion yn codi o'r drafodaeth:

Cywirwyd yr adroddiad i gadarnhau mai £117,900m yw gwir gyllideb yr Adran Addysg.

Nodwyd bod dangosydd 'IBA' yn cadarnhau cyllideb Addysg Gwynedd i fod yn £119m a gofynnwyd i ble oedd yr £1m ychwanegol hwn yn cael ei wario. Mewn ymateb i'r cwestiwn, cadarnhaodd y Pennaeth Addysg bod amcan dangosydd yr IBA yn cael ei rannu cyn i benderfyniadau gwleidyddol cael eu gwneud a bod dyraniad ariannol yr Adran Addysg wedi cael ei benderfynu gan y Cyngor.

Soniwyd bod £1.5m wedi cael ei glustnodi ar gyfer gwasanaethau ansawdd ysgolion, a gofynnwyd am fanylder am y gwasanaethau sydd yn derbyn yr arian hwn. Cadarnhaodd y Pennaeth Addysg bod cyfran helaeth o'r arian yn cael ei ddyrannu i GwE ar hyn o bryd wrth i'r gwasanaeth gael ei ail-strwythuro. Ymhelaethwyd bod cyfran o'r arian yn cael ei wario ar reolaeth yr Adran Addysg a grantiau datblygu proffesiynol a chwricwlaidd.

PENDERFYNWYD:

- **Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau a gyflwynwyd yn ystod y drafodaeth.**
- **Cynnal trafodaeth bellach ar ddyraniad Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion yn y cyfarfod nesaf.**

9. DIWEDDARIAD: NEWIDIADAU DULL CYLLIDO ADY

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Pennaeth Cynorthwyol: Anghenion Addysg Arbennig a Chynhwysiad.

Atgoffwyd aelodau'r Fforwm o'r angen i ddyrannu cyllid ADY ar sail anghenion a fformiwla yn hytrach na'r Panel Cymedroli, gan ddilyn arweiniad nifer o Awdurdodau Lleol eraill sydd eisoes wedi cymryd y cam hwn. Esboniwyd y byddai hyn yn arwain at system fwy teg oherwydd bod yr un fformiwla yn cael ei ddefnyddio ar gyfer pob ysgol. Ymhelaethwyd ei fod yn seiliedig ar ddefnyddio data sydd ar gael yn barod. Nodwyd y rhagwelir y bydd y newid hwn yn rhoi mwy o sicrwydd i ysgolion gan arwain at greu swyddi sefydlog i gymorthyddion.

Diweddarwyd aelodau'r Fforwm ar y gwaith sydd ar y gweill hyd at ddiwedd Mawrth 2025.

Eglurwyd bod cyfnod trosglwyddo wedi cael ei adnabod ar gyfer gosod rhwyd ble nad oes cynnydd na gostyngiad o fwy na 50% i'r gyllideb bresennol ar gyfer blwyddyn gyntaf y system. Cadarnhawyd y bydd pob ysgol yn trosglwyddo i'r system yn llawn yn y flwyddyn ganlynol.

Cadarnhawyd bod gwaith modelu pellach gan ddefnyddio data terfynol o fewn y CDU wedi cael ei gwblhau cyn rhyddhau rhagolygon ysgolion yn ddiweddar. Ychwanegwyd bod rhai ysgolion wedi dod i gyswllt gyda swyddogion er mwyn cadarnhau'r sgoriau sydd wedi cael eu nodi yn y system. Nodwyd bydd y Pennaeth Cynorthwyol yn cynnal trafodaethau gyda'r Cyfrifydd Grŵp er mwyn asesu'r angen i ddiweddarau'r ffigyrau a'u dosbarthu gyda phob ysgol er mwyn sicrhau bod gan holl ysgolion y ffigyrau cywir, neu os oes ysgolion yn dymuno addasu ffigyrau.

Adroddwyd y gobeithir cwblhau dogfennaeth gefnogol erbyn diwedd y tymor. Nodwyd bydd y rhain yn gallu cael eu defnyddio fel llawlyfr i ysgolion o fis Mawrth 2025 ymlaen er mwyn eu hymgyfarwyddo gyda'r system.

Sicrhawyd bydd sesiynau yn cael eu cynnig i ysgolion er mwyn iddynt gael trafodaethau ac arweiniad gan swyddogion. Eglurwyd bydd y rhain yn cael eu cynnal hyd at ganol mis Chwefror ac yn ymwneud â chyllid ADY a'i effaith.

Materion yn codi o'r drafodaeth:

Mewn ymateb i ymholiad ar gynnydd mewn cyllideb ADY, cadarnhaodd y Pennaeth Cynorthwyol nad oes trefniadau i gynyddu'r gyllideb hyd yma. Eglurwyd bod hyn oherwydd heriau ariannol ond gobeithir derbyn grantiau gan Lywodraeth Cymru er mwyn cynorthwyo'r ddarpariaeth. Cadarnhawyd bod y system newydd yn addasu sut mae'r gyllideb yn cael ei ddyrannu yn hytrach na newid cyfanswm y gyllideb sydd ar gael.

Gofynnwyd sut bydd y trefniant cyllido ADY newydd yn cael ei adolygu er mwyn sicrhau bod y gyllideb yn cael ei ddefnyddio yn y ffordd orau i ysgolion a disgyblion Gwynedd. Mewn ymateb i'r ymholiad, cadarnhaodd y Pennaeth Cynorthwyol bod adolygu parhaus yn ofyniad statudol a bydd adroddiad adolygol yn cael ei gyflwyno bob blwyddyn pan fydd y system yn weithredol. Ymhelaethwyd y bydd yr adroddiad adolygol cyntaf yn cael ei gyflwyno ymhen dwy flynedd er mwyn sicrhau bod y cyfnod trosiannol wedi mynd heibio cyn adolygu'r trefniadau ymhellach. Pwysleisiwyd bod mewnbyn ysgolion yn allweddol i'r adolygiadau er mwyn sicrhau bod yr holl adborth yn derbyn ystyriaeth i'r dyfodol.

PENDERFYNWYD:

Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau a gyflwynwyd yn ystod y drafodaeth.

10. RHAGOLYGON YSGOLION

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cyfrifydd Grŵp Ysgolion.

Adroddwyd y gellir gweld lleihad o 182 mewn niferoedd o ddisgyblion ysgolion cynradd sydd cyfwerth â £338,000. Eglurwyd bod lleihad mewn niferoedd yn arwain at lai o gyllideb ar gyfer ysgolion cyn ystyried unrhyw doriadau ariannol anorfod posib. Cadarnhawyd nad oes unrhyw benderfyniad ffurfiol am doriadau wedi cael eu gwneud hyd yma.

Eglurwyd bod lleihad yn niferoedd disgyblion yn cael mwy o effaith ar gyllidebau ysgolion nac unrhyw doriadau ariannol. Cadarnhawyd bod lleihad i'w weld hefyd mewn niferoedd disgyblion y sector uwchradd a'r chweched dosbarth.

Cadarnhawyd nad oes newid i'w weld yn yr ysgolion arbennig ar hyn o bryd gan fod niferoedd disgyblion yn agos at gapasiti. Adroddwyd bod yr arian sy'n cael ei ddyrannu i'r ysgolion arbennig wedi cynyddu yn y ddwy flynedd ddiwethaf yn dilyn adolygu dwysedd anghenion y plant sy'n mynychu'r ysgolion. Atgoffwyd aelodau'r Fforwm bod y Cyngor wedi gwarchod ysgolion arbennig rhag toriadau yn y gorffennol, a nodwyd y gallai hyn newid i'r dyfodol yn ddiabyddol ar y sefyllfa ariannol dros y blynyddoedd nesaf.

Nodwyd y disgwylir lleihad o oddeutu £1.2m wrth ystyried cyllidebau Cyngor Gwynedd a Llywodraeth Cymru. Nodwyd y gall hyn arwain at lai o aelodau staff o fewn yr ysgolion gan arwain at ysgolion yn wynebu prosesau gormodedd i'r dyfodol.

Materion yn codi o'r drafodaeth:

Cydnabuwyd bod y sector gynradd wedi wynebu heriau ariannol yn y blynyddoedd diwethaf oherwydd lleihad mewn niferoedd disgyblion yn flynyddol. Nodwyd pryder bod y lleihad hwn yn mynd i effeithio ar y sector uwchradd wrth i'r disgyblion hynny barhau gyda'u haddysg. Ystyriwyd os bydd yr ysgolion uwchradd lleiaf yn llwyddo i allu cynnig y trawstoriad llawn o'r cwricwlwm yn ogystal â'i ariannu. Cadarnhawyd bod ymgysylltu cychwynnol ar y Strategaeth Addysg wedi cymryd lle eleni a bydd yr Adran yn ymgysylltu ymhellach ym mis Ionawr 2025. Gobeithir y bydd y Strategaeth Addysg newydd hon yn rhoi arweiniad am y 10 mlynedd nesaf er mwyn gallu ymdopi â'r heriau ariannol.

Pwysleisiodd y Pennaeth Addysg nad problem wledig yw lleihad mewn niferoedd disgyblion, gan ei fod yn effeithio pob ysgol o fewn y Sir. Nodwyd ei fod yn allweddol i sicrhau bod arweiniad strategol gadarn yn cael ei roi gyda chefnogaeth yr Aelod Cabinet Addysg newydd mor fuan â phosib er mwyn iddo fod yn weithredol cyn gynted a bod modd.

PENDERFYNWYD:

Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau a gyflwynwyd yn ystod y drafodaeth.

11. UNRHYW FATER ARALL

Dim i'w nodi.

12. DYDDIAD AR GYFER Y CYFARFOD NESAF

Cadarnhawyd bydd y cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ar 17 Chwefror 2025 am 3:45yh. Nodwyd y bydd y rhaglen yn cael ei chyhoeddi ar 7 Chwefror 2025. Eglurwyd bod y dyddiad hwn wedi cael ei adnabod gan ei fod yn amserol wrth i'r Cyngor geisio gosod cyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/26. Nodwyd y bydd adroddiadau wedi cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (6 Chwefror 2025) a'r Cabinet (11 Chwefror 2025) ar y gyllideb cyn cyflwyno gwybodaeth ariannol i'r Fforwm hwn.

Dechreuodd y cyfarfod am 3.45 y.h. a daeth i ben am 4:25 y.h.